

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія

Освітня програма «Реабілітаційна психологія»

Спеціальність 053 Психологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри філософії,
соціології та релігієзнавства
Протокол № 1 від “29” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Філософія
Освітня програма	Реабілітаційна психологія
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	053 Психологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Курс / семестр	Другий. Третій.
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/1075

2. Анотація до навчальної дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:** характерні риси античного, середньовічного, ренесансного, новочасного та сучасного світогляду, найважливіші поняття філософії кожного з періодів, суть зв'язків та відмінностей між головними філософськими позиціями.

вміти: застосовувати одержані знання у навчальній та професійній діяльності, орієнтуватися у світоглядних парадигмах, критично оцінювати соціальні, культурні, політичні та інші процеси.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета: пояснити студентам місце і роль філософії у контексті світоглядного знання, головні риси філософського мислення та методології, ознайомити з найбільш значущими світоглядними ідеями на всіх етапах цивілізаційного розвитку.

Цілі: розкрити предмет і завдання філософії, ознайомити з особливостями її історичного розвитку, експлікувати найважливіші ідеї представників античної, середньовічної, ренесансної, новочасної та сучасної філософії, пояснити місце української філософської думки в контексті світової, з'ясувати найважливіші позиції філософського осмислення буття, свідомості, пізнання, методу, людини, історії, суспільства, культури.

4. Програмні компетентності та результати навчання

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним, мислити концептуально, системно, саногенно.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

Програмні результати навчання

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

4. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12 год. / 4 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18 год./ 6 год.
самостійна робота	60 год. / 80 год.

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	053 «Психологія»	2	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Кількість год. д.ф.н./з.ф.н.			Завдання
			Лекції	Заняття	Сам. робота	
1.	Філософія як форма самовизначення людини у світі.	<p>Розуміти особливості становища людини у світі та необхідність її самовизначення. Розуміти зміст поняття та знати типологію світогляду. Усвідомлювати співвідношення світогляду і філософії. Знати особливості історичного формування філософії та характерні риси філософського мислення. Мати уявлення про структуру і функції філософського знання.</p> <p>ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.</p> <p>ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p>	2/2	2	8/10	Питання до семінарського заняття
2.	Антична, середньовічна та ренесансна філософія	<p>Розуміти особливості, умови формування та етапи розвитку античної філософії. Мати уявлення про розвиток ідей в античній філософії на основних етапах її розвитку: натурфілософія, висока класика, пізня антична філософія. Знати загальні особливості середньовічної філософії. Усвідомлювати, як патристика розглядає місце філософії в релігійному житті суспільства. Розрізняти схоластику і містику (спільне та відмінне). Розуміти місце епохи Відродження в історії Європи (загальна характеристика духовного життя). Знати провідні ідеї та основних представників ренесансного гуманізму.</p>	2	2/2	8/10	Питання до семінарського заняття Тести Найважливіші терміни

		неоплатонізму та натурфілософії. ПР4. Обґрунтувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел. ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.				
3.	Філософія Нового часу та німецька класична філософія.	Розуміти особливості духовних процесів та розвитку філософії в епоху Нового часу. Усвідомлювати новизну бачення пізнання в епоху Нового часу (розвиток методології та гносеології). Знати онтологічні, антропологічні та соціальні ідеї у філософії Нового часу. Розуміти місце німецької класичної філософії в історії новоєвропейської філософії; та знати провідні здобутки філософії І.Канта та Г.Гегеля. Усвідомлювати зміст «антропологічного принципу» у філософії Л. Фосрбаха. ПР4. Обґрунтувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел. ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	2	4/2	8/10	Питання до семінарського заняття Тести Найважливіші терміни
4.	Сучасна неklasична а філософія.	Вміти здійснити порівняльну характеристику вихідних ідей класичної та неklasичної філософії. Знати філософські ідеї А.Шопенгауера та С.Кіркєгора. Знати про Ф.Ніцше як засновника «філософії життя». Розуміти зв'язок між Ф.Ніцше та ніцшеанцями. Знати загальні особливості філософії ХХ ст. та її основні напрями. Знати представників сцієнтистської філософії ХХ ст. Знати вихідні ідеї екзистенціалізму, філософської антропології, персоналізму та фрейдизму, основні напрями релігійної філософії ХХ ст. Розуміти провідні тенденції сучасного розвитку європейської філософії. ПР4. Обґрунтувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел. ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	1/1	2	8/10	Питання до семінарського заняття Тести Найважливіші терміни
5.	Історія розвитку української філософії.	Знати особливості та джерела філософії доби Київської Русі. Знати особливості філософії доби ренесансу в Україні та зміст філософських курсів Києво-Могилянської академії. Знати філософські ідеї Г.Сковороди. Знати філософські ідеї в літературі та громадсько-політичній думці ХІХ-поч. ХХ ст. Усвідомлювати шляхи	1/1	2	8/10	Питання до семінарського заняття Найважливіші терміни

		розвитку української філософії у ХХ ст. ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел. ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.				
6.	Філософське розуміння поняття «буття» та поняття свідомості.	Розуміти сутність онтологічної проблематики. Знати основні онтологічні проблеми. Розуміти специфіку історичних підходів до проблеми буття. Розуміти підхід сучасної науки до рівнів та форм виявлення буття. Розрізняти сутнісні ознаки свідомості, їхній зміст та значення. Вміти структурувати свідомість. Вміти здійснити аналіз та оцінку основних концепцій походження свідомості. ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел. ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	2	2	8/10	Питання до семінарського заняття Тести Найважливіші терміни
7.	Проблема пізнання та методу у філософії.	Розуміти зміст поняття пізнання, його суб'єкта та об'єкта. Знати базові гносеологічні проблеми. Розрізняти види, рівні та форми пізнання. Розуміти філософську проблему істини. Знати теорії істини. Розуміти зміст поняття методу у філософії. Знати властивості методу. Вміти класифікувати методи. ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел. ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	1	2	6/10	Питання до семінарського заняття Тести Найважливіші терміни
8.	Людина, історія, культура як предмет філософського аналізу.	Розуміти співвідношення понять «людина – індивід – особа – особистість – індивідуальність». Знати цінності людського буття. Розуміти свободу як людська цінність. Усвідомлювати, що історія може бути предметом філософського осмислення. Розуміти сучасні проблеми філософського розуміння культури. Знати суттєві ознаки культури. Розуміти вихідні характеристики цивілізації, розуміти глобальні проблеми сучасної цивілізації.	1	2/6	6/10	Питання до семінарського заняття Найважливіші терміни

	<p>ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.</p> <p>ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p>				
Разом		12/4	18/6	60/80	

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	50
Тести	50
Максимальна кількість балів	100

Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Семінарські заняття			10			10			10			10			10			50
Тести										25				25				50
Всього на тиждень			10			10			10	25		10		25	10			100

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Не допускається передавання паролю до свого облікового запису до системи дистанційного навчання
Пропуски занять (відпрацювання)	Допускається пропуск одного семінарського заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять або невиконаних тестових завдань необхідно відпрацювати їх шляхом усної відповіді по відповідній темі або написання тесту. Відпрацювання проводяться в межах консультацій (не пізніше одного тижня після пропущеного заняття).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	На період дії військового стану допустиме відхилення від дедлайнів в розумних межах.
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідною поведінкою вважається будь-який вид паління в приміщеннях університету, поява в стані наркотичного чи алкогольного сп'яніння, публічна лайка, вияви ксенофобії, расизму, інші різновиди нетерпимості.

Додаткові бали	При бажанні студента підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання – опитування по термінологічному словнику.
Неформальна освіта	Студент самостійно обирає джерела для підготовки до семінарських занять (єдиного підручника немає), допускається відхилення від змісту лекційного курсу

8. Рекомендована література

Матеріально-технічне забезпечення	Система дистанційного навчання університету
<ol style="list-style-type: none"> 1. Гнатюк Я. С. Аналітика філософії [Текст]: навч. Посібник. К. : Кондор, 2020. 236 с. 2. Гнатюк Я.С., Гоян І.М. Філософія. Вступ до теорії: навчальний посібник. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2017. 140 с. 3. Кислюк К. В. Філософія [Текст]: навч.посібник. 3-тє вид., випр. К. : Кондор-Видавництво, 2018. 230 с. 4. Гнатюк Я. С. Статуси філософії: навч. посібн. Івано- Франківськ: Симфонія форте.2018.156 с. 5. Історія філософії в термінах: навчальний посібник / А.І. Абдула, Н.П. Козаченко, О.П. Панафідіна. Кривий Ріг: Криворізький педагогічний інститут ДВНЗ «Криворізький національний університет», 2013. 175 с. 6. Історія філософії: Словник / За заг. ред. В.І. Ярошовця. Київ: Знання України, 2006. 1200 с. 7. Киричок О.Б. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Полтава: РВВ ПДАА, 2010. 381с. 8. Кислюк К.В. Філософія: навчальний посібник. 3-тє вид., випр. Київ: Кондор- Видавництво, 2018. 230 с. 9. Пазенок В.С. Філософія: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2008. 280 с. 10. Петрушенко В.Л. Філософія (вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії): навчальний посібник. 3-тє вид., перероб. і доп. Львів: Львівська політехніка, 2014. 596 с. 11. Петрушенко В.Л. Філософія: Навчальний посібник. Львів: Магнолія 2006, 2011. 506 с. 12. Подольська Є.А. Філософія. Підручник. Київ: Фірма «Інкос», Центр навчальної літератури, 2006. 704 с. 13. Присухін С.І. Філософія: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2008. 361, [7] с. 14. Присухін С.І. Філософія: Навчальний посібник. У 2 ч. Ч.ІІ. Система філософії у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях. Київ: КНЕУ, 2006. 168 с. 15. Причепій Є.М. Філософія: підручник / Є. М. Причепій, А. М. Черній, Л. А. Чекаль. Київ: Академвидав, 2006. 592 с. 16. Філософія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С.П. Щерба, В.К. Щедрін, О.А. Заглада; За заг. ред. С.П. Щерби. Київ: МАУП, 2004. 216 с. 17. Філософія: підручник / за ред. Л.В. Губерського. 2-е вид., перероб. і доп. Харків: Фоліо, 2018. 621 с. 18. Філософський енциклопедичний словник / Гол. ред. В. І. Шинкарук. Київ: Абрис, 2002. 742с. 19. Фюрст М. Філософія / М. Фюрст, Ю. Тринкс; пер. з нім. В. Кебуладзе. К.: Дух і Літера, Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2018. 20. Ярошовець В.І. Історія філософії: від структуралізму до постмодернізму. Підручник. Київ: Знання України, 2004. 214 с. 	

Викладач

Даниляк Р.П.